

- [Znate li svojem djetetu reći ne?](#)

TOP TEME

- [sport](#)
- [borilački sportovi](#)
- [Mirko Filipović](#)
- [UFC](#)
- [zvijezde](#)
- [nogomet](#)
- [silovanje](#)
- [seksualno zlostavljanje](#)
- [Lepa Brena](#)
- [bolest](#)
- [Rusija](#)
- [Zoran Milanović](#)
- [Bosna i Hercegovina](#)
- [Zagreb](#)
- [spektakli](#)
- [Njemačka](#)
- [Ukrajina](#)

Znate li svojem djetetu reći ne?

Autor: [Portal Jutarnji.hr](#)

Objavljeno: 02.10.2008

Dok su ručice trogodišnjaka tvrdoglavo klizile po vlažnom i hladnom postolju Preradovićeve spomenika, uzalud je majka ispred njega govorila "ne". Kišica rominja, a on prilijepio guzu za kamen podno Preradovića i, očito, ne namjerava ustati.

Začuje se još jedno ili dva njezina slabašna "ne", a onda pomirljiv izvlači novine iz torbe i nekako natjera malog da, već s vlažnim hlačama, sjedne barem na novine. Pola sata kasnije ona je vikala "ne" kad je dijete krenulo oprati ruke i umivati se u hladnoj vodi fontane na Zrinjevcu.

Za manje od minute već mu je poslušno zavrtila rukave ne bi li bar izbjegla da namoči jaknu i vestu i tako, za tog hladnog vremena uranile jeseni, navuče prehladu. Da sam ih opet sreća, recimo kod neke tramvajske postaje, možda bi trogodišnjaka vidjela kako pokušava sjesti za mjesto vozača tramvaja, jer da mu je palo na pamet zamijeniti zetovca, mater kakvu ima vjerojatno ga ne bi uspjela spriječiti.

Te majke kod koje je "ne" tako mršavo i krhko da ga trogodišnjak rutinski, s tek malo svoje tvrdoglavosti učas pokosi i preformulira u "da", sjetila sam se nekoliko dana poslije, razgovarajući s Jesperom Juulom, poznatim danskim obiteljskim terapeutom, autorom desetaka knjiga o odgoju djece. On kaže da je u današnjem svijetu zavladao epidemija baš takvih majki (i očeva, naravno).

- Među roditeljima koji nisu uspješno savladali zadaće roditeljstva dvije su osnovne velike grupe - jedni djecu odgajaju po receptu 'starih dobrih vremena', što će reći strogo i autoritarno, a drugi su pak nesigurni, ne znaju kako preuzeti vodstvo obitelji, dopuštaju djeci da ona vode, to su roditelji koji ne znaju reći 'ne'. U tu skupinu spadaju i oni što izuste to 'ne', ali ga ne uspijevaju održati. Ovi koji nikada ne govore 'ne', ili su kronično nesigurni ili nepopravljivo 'romantični', pa to čine zbog nekog naivnog uvjerenja da će im dijete biti sretno ako mu daju baš sve što poželi. Oni čije se 'ne' odmah pretvara u 'da' uglavnom su jako nesigurni - tako ih u ladice slaže Jesper Juul. Takvi, nesigurni roditelji, na koncu odgoje i

nesigurnu djecu.

- Ako je s roditeljima lako manipulirati, ako dijete postane ljuto, histerično plače, viče i roditelji promijene njihovo 'ne' u 'da', odgajate dijete koje stvara nezdrav odnos prema ljudima i životu. Odgajate malog manipulatora koji će postati nesigurna odrasla osoba - dodaje. Igor Longo, iskusni splitski psihoterapeut koji se bavi djecom i godinama radi radionice za roditelje, kaže da se nagledao tih "liberalnih" majka i očeva.

Odgoj djece i roditeljstvo mnogo je jednostavnije svladati u teoriji nego u praksi, uvjerala se pedagoginja Helena Burić uz sinove Petra i Leona. Davor Pongračić/Cropix

- Često se pod krinkom liberalnog odgoja skrivaju krajnje nesigurne osobe koje nisu razjasnile vlastite prioritete, nemaju definirane vrijednosti, nisu sigurni u svoje izbore i neodlučno se kolebaju kad donose odluke u životu. To su ljudi koji dobiju djecu, a nisu spremni biti odgovorni roditelji. Takvi roditelji krenu sa slobodnim pristupom odgoju, s dogovaranjem s djetetom, ali ne znaju povući granicu pa daju djeci da koješta uče 'metodom vlastite kože'. Sjećam se da sam prije 30 godina bio u kući kolegice, dječje psihologinje i njezin sin, tada klinac iz predškolskog odgoja, pio je - rakiju. Sav njezin komentar je bio: 'Čuj, on će to probati i kad vidi da ne valja, prestat će'. E, to vam je krivo upotrijebljena 'metoda vlastite kože' jer ta metoda ima smisla samo u bezopasnim situacijama koje omogućuju djetetu korisno vlastito iskustvo - objašnjava Longo.

- Možda ponekad trebamo pružiti djetetu da odabere to što želi, primjerice ako baš inzistira obući rukavice i zimsku jaku usred ljeta, jer će za taj svoj izbor snositi posljedice, naučit će na vlastitoj koži da je krivo odlučilo i da je trebalo slušati odrasle. Naravno, metoda vlastite kože ne dolazi u obzir kad postoji mogućnost da ozbiljno ugrozi zdravlje ili imovinu - slaže se i Helena Burić, pedagoginja i voditeljica programa za vrtiće Pučkog otvorenog učilišta Korak po korak te urednica časopisa Dijete, vrtić, obitelj.

Dok razgovaramo, ostavlja dojam da, što se teorije tiče, dobro zna kako se gradi roditeljski autoritet. No, kad uspješan pedagog postane roditelj, ta "primijenjena" perspektiva knjiškoj teoriji dodaje kompleksnu životnu školu. Majka dvojice sinova (Petra od 16 mjeseci i Leona od mjesec dana), predvidljivo, kaže da je teorija ipak puno lakša od prakse. - 'Ne' treba reći onda kada dogovorimo neko pravilo od kojeg ne treba odstupati ma koliko to bijesa i plača izazivalo kod djeteta. Ako mu zabranite nešto, a uslijedi burna reakcija i dug plač, ne treba odustati.

Treba pustiti da se isplače, ali mu nikako pri tome govoriti stvari poput 'ti si glup, prestani, to što ti radiš ništa ne valja', nego treba pustiti da dijete odtuguje svoje i biti svjestan da ono samo testira granicu roditeljske izdržljivosti. Pustim da prođe to vrijeme i poslije polako razgovaram s djetetom - ja sam tu da ti budeš siguran, ovo što si uzeo je opasno i time se možeš ozlijediti, tako mu objasnim. Ne rugam mu se, ne vrijeđam ga, ne želim ga nasilu grliti kada mislim da je to kontraproduktivno - kaže.

- No, što ako je dijete bijesno pa histerično udara okolo?

- Možemo ga, recimo, pokušati smiriti zagrljajem, ali je jako bitno da ga ne grlimo samo zato što želimo spriječiti njegovu reakciju, jer će to izazvati još veći bijes; bitno je da ga grlimo jer za njega osjećamo empatiju - objašnjava navodno učinkovitu roditeljsku strategiju Helena Burić.

Neki roditelji koji ne znaju reći ili održati "ne" spadaju u grupu hiperprotektivnih, vječno zabrinutih za djecu.

- Kao pedagoginja u vrtiću često sam vidjela greške kad roditelji, u dobroj namjeri, obavljaju stvari za dijete. Često to bude kad se rodi neurorizična beba, obitelj se potpuno posveti tom djetetu i dođe do pete ili šeste godine, kad dijete već može sve učiniti samo, a roditelji ga i dalje odijevaju, obuvaju, ostaju hiperprotektivni. Čest je slučaj da pred odraslim osobama oni odgovaraju na pitanja umjesto djeteta. Sve su to postupci koji sprečavaju razvoj zdravog samopouzdanja kod djeteta jer roditelji šalju poruku 'Ti to ne možeš napraviti sam' - kaže Burić. Ne bi li tata i mama bili zdrav autoritet, oni moraju biti prisutni, jer autoritet se ne izgrađuje preko noći.

Ako dijete manipulira roditeljima, razvit će se u nesigurnu osobu, ističe psihoterapeut Igor Longo. Jakov Prkić/Cropix

- Puno majki i očeva nema vremena, mogućnosti, znanja, htijenja da ozbiljno ulažu u izgrađivanje autoriteta. Kako bi djetetu postali autoritet, potrebno

je da s njim provodite dovoljno vremena i da to bude ugodno i njemu i vama. Treća bitna stvar je dosljednost - stari pedagoški princip koji i u 21. stoljeću treba respektirati. Dosljednost podrazumijeva da znamo što hoćemo i da to djetetu jasno, rezolutno, dosljedno, čvrsto pokažemo - kaže Longo.

- Bitno je da mamino 'ne' bude i tatino 'ne', a ne da ono što mama zabranjuje otac olako odobri ili obratno. Ako majka kaže djetetu jedno, a otac drugo, to je problem. Čest je primjer, recimo, da tata radi vani i dođe kući nakon mjesec, dva pa je onda zbog grizodušja popustljiv i tako naruši ritam i pravila koja je majka postavila u međuvremenu. Tad imate dijete koje od dva roditelja dobiva oprečne informacije i ono se priklanja onom popustljivijem - objašnjava Burić.

Želite li imati dijete koje u životu neće patiti od manjka samopouzdanja bitno je i, upozorava Helena Burić, "osigurati stalnost i rutinu postupaka, okruženja i ljudi u njemu. Stalnost ovih elemenata u direktnoj je vezi s razvojem sigurnosti djeteta". Teorija je jedno, praksa drugo. - Jako mi je važno osigurati mojoj djeci stalnost osoba i okruženja u kojem borave, no najčešće pokleknem kod stalnosti odgojnih postupaka. Ponekad svjesno biram 'manje zlo' jer mi je u nekom trenutku naprosto neizvedivo slijediti neko pravilo koje pokušavam naučiti dijete.

Primjerice, često dopuštam Petru da istražuje od čega se sastoje igračke, no nekad Petar odabire i stvari poput staklenih poklopaca i ja mu tada jasno to trebam zabraniti. Ta zabrana u njemu izaziva otpor, plač i nerazumijevanje, pa mu znam ponuditi i neku drugu, manje opasnu stvar iz kuhinje iako je načelno dogovor da se tim stvarima ne igramo - dodaje Burić. Potraži li nesiguran roditelj pomoć u knjigama, na policama će ga, čak i na slabo razvijenom hrvatskom tržištu, dočekati stotine priručnika, deseci metoda... Kako znati što je od toga korisno?

- Nije loše da roditelj čita knjige, ali samo kao inspiraciju. Nema knjige na ovom svijetu koju možete doslovce slijediti. Te knjige koje vas u pet lekcija uče kako uspješno odgajati dijete - lažu. Savjetujem roditeljima da čitaju knjige, pretražuju internet, razgovaraju s prijateljima i na kraju sami zaključite što će i kako će, ali da ne kopiraju nikoga - smatra Juul. Taj Danac nekoliko mjeseci godišnje provodi u Hrvatskoj, dobro poznaje pristupe obitelji i odgoju u Hrvatskoj i u Danskoj. Koje su osnovne razlike, kako potomke odgajaju Hrvati, a što svoju djecu uče Danci, pitali smo ga.

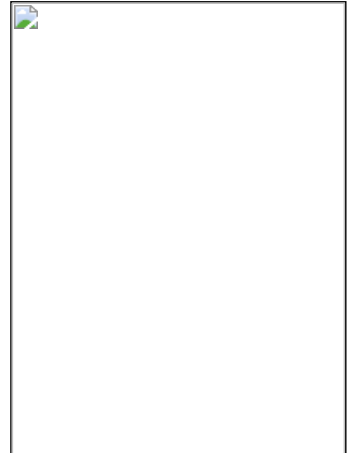
- Roditeljima širom svijeta zajedničko je da žele da njihova djeca imaju bolje djetinjstvo nego što su oni imali. To u Danskoj znači da se roditelji jako fokusiraju na emocionalni dio, paze da s djecom budu bliski, da s njima provode vrijeme... U Hrvatskoj to znači da se roditelji i dalje jako fokusiraju na materijalne stvari. S jedne strane, to je razumljivo, u isto vrijeme je i jako glupo. Po Hrvatskoj vidim dosta roditelja koji kupuju pet pari Nike tenisica jednogodišnjaku, a za 18. rođendan daruju BMW - kaže Jesper Juul.

Jesper Juul

'Što sam ja naučio od svog sina'

Danas pedagoški autoritet, Jesper Juul bez okolišanja priznaje da, kad je prije 36 godina postao otac, nije bio dobar roditelj. - Prve dvije, tri godine sam bio grozan, sreća što je dijete imalo dobru majku. Sada kad gledam sina kako odgaja mojeg unuka, mislim da je puno bolji tata nego što sam ja bio. Ja sam tada s njim brzo gubio strpljenje, derao bih se i vrištio. Nikad ga nisam udario, ali smo stalno imali neke borbe - kaže Juul.

Tvrđi da je kasnije bio drugačije, da je evoluirao. Kako? - Ja sam radio na sebi, ali i on je radio na meni. On je bio jako dijete, puno mi se opirao. Pamtim da smo se jedan dan posvađali, on je imao dvije i pol ili tri godine i počeo je bježati preda mnom. Otišao je u hodnik, pa stubama na gornji dio kuće, no kad se popeo stubama tako da dosegne moju visinu, naglo je stao, okrenuo se, pogledao me jako ljutito, ravno u oči, i rekao 'Prestani'. Bila je to jako bitna lekcija za mene - povjerio nam je Jesper Juul.

Karmela Devčić

Broj preporuka: 1

Sviđa mi se

Preporučiti Ovo preporučuje 16 ljudi. [Registriraj se](#) kako biste vidjeli što vam prijatelji preporučuju.

- [Komentari \(0\)](#)
- [Pošalji mailom](#)
- [Ispiši](#)
- [Prijavi sličnu priču](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)

